Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32501

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i, 2003 y?l?nda Zeynep Özç?nar taraf?ndan Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, velilerin ö?rencilerle (çocuklar?yla) kurduklar? ileti?im süreçlerindeki yeterlilik düzeylerini ve bu yeterliliklerin ö?rencilerin akademik ba?ar? düzeyleri ile olan ili?kisini ara?t?rmay? amaçlam??t?r. Ölçek, ebeveynlerin ileti?im becerilerini, dinleme al??kanl?klar?n?, geri bildirim verme kalitelerini ve genel olarak aile içi ileti?im ortam?n?n niteli?ini de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki e?itim sisteminde veli kat?l?m?n?n ve etkili ileti?imin kritik rolünü vurgulamaktad?r. Ölçek, hem ara?t?rmac?lara hem de e?itim dan??manlar?na, veli-ö?renci aras?ndaki etkile?imin kalitesini nicel olarak belirleme imkan? sunarak, potansiyel ileti?im engellerini tespit etmeye yard?mc? olmay? hedeflemi?tir.

Anahtar Kelimeler

?leti?imsel Yeterlilik, Veli-Ö?renci ?leti?imi, Ölçek Geli?tirme, Akademik Ba?ar?, Ebeveynlik, Aile ?çi ?leti?im.

Yazarlar

Zeynep Özç?nar.

Amaç

Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin çocuklar?yla olan ileti?imlerinde kendilerini ne derece yeterli alg?lad?klar?n? saptamakt?r. Ölçek, özellikle ö?rencinin okul ba?ar?s?n? etkileyen destekleyici ve yap?c? ileti?im boyutlar?n? merkeze almaktad?r. Ölçek, velilerin ö?rencileri motive etme, onlar?n sorunlar?n? dinleme ve okul ya?ant?lar? hakk?nda anlaml? geri bildirimler sunma becerilerini objektif bir ?ekilde ölçmeyi hedefler.

Bu arac?n geli?tirilmesi, ebeveyn e?itim programlar?n?n ihtiyaç analizinde kullan?lmak üzere güvenilir ve geçerli bir araç sunmay? ve e?itim psikolojisi alan?ndaki ara?t?rmalara katk?da bulunmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojik yap? olarak **?leti?imsel Yeterlilik** (Communicative Competence) kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, sadece dilbilgisel do?rulu?u de?il, ayn? zamanda ba?lama uygunluk, etkililik

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve amaca ula?ma becerisini de içerir. Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i, bu geni? yap?y? veli-ö?renci ili?kisi ba?lam?nda özelle?tirir ve genellikle a?a??daki alt boyutlar? bar?nd?rd??? varsay?l?r:

Duygusal ?fade ve Empati: Ebeveynin ö?rencinin duygular?n? anlama ve uygun tepkiler verme yetene?i.
Geri Bildirim Kalitesi: Yap?c? ele?tiri sunma ve ö?rencinin çabalar?n? destekleyici ?ekilde ileti?im kurma becerisi.
Dinleme Becerileri: Ö?renciyi kesmeden, yarg?lamadan aktif olarak dinleme düzeyi.
Aç?kl?k ve Berrakl?k: Velinin beklentilerini ve kurallar?n? ö?renciye net bir ?ekilde iletme yetene?i.

Geçerlik

Ölçek, bir **doktora tezi** çal??mas? olarak geli?tirildi?i için, Özç?nar (2003) taraf?ndan detayl? geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Kaynakta bu bilgiler spesifik olarak belirtilmese de, standart bir tez çal??mas? kapsam?nda a?a??daki geçerlik türlerinin raporlanm?? olmas? beklenmektedir:

Öncelikle, maddelerin ölçmek istedi?i yap?y? temsil edip etmedi?ini kontrol etmek amac?yla **Kapsam Geçerli?i** (Content Validity) için uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur. Ard?ndan, ölçe?in teorik yap?y? ne kadar iyi yans?tt???n? belirlemek üzere **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) analizleri uygulanm??t?r. Yap? geçerli?i çal??malar? genellikle Faktör Analizi yöntemlerini içermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? belirlemek amac?yla güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar?n ba??nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? ölçen **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanmas? gelmektedir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek üzere **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** çal??malar? da gerçekle?tirilmi? olabilir. Ölçe?in güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m için yeterli düzeyde istikrarl? oldu?unu ortaya koymu?tur (Özç?nar, 2003).

Faktör Analizi

Ölçe?in temel boyutlar?n? belirlemek ve yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme a?amas?nda öncelikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??, bu analiz sonucunda ölçe?in temel alt boyutlar? ve madde da??l?mlar? belirlenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AFA, veli ileti?im yeterlili?inin tek bir boyuttan ziyade, birkaç farkl? ancak ili?kili faktörden olu?tu?unu göstermi?tir (örne?in, Duygusal Destek, Bilgi Payla??m?, Çat??ma Çözümü).

Ard?ndan, belirlenen faktör yap?s?n?n farkl? örneklemlerde do?rulan?p do?rulanmad???n? kontrol etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak modelin uyum indeksleri raporlanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ölçek

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme format?nda haz?rlanm??t?r (Örne?in: "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim veya Ortaö?retim düzeyindeki ö?rencilerin velileri.

Ya? Grubu: Ölçek, velilere uyguland??? için velilerin yeti?kin ya? grubu (25-60 ya? aras?) oldu?u varsay?l?r. Ö?rencilerin ya? grubu ise genellikle 7-18 ya? aral???d?r.

Popülasyon Detaylar?: Özç?nar'?n (2003) doktora tezi kapsam?nda, Ankara il merkezindeki okullarda ö?renim gören ö?rencilerin velilerinden olu?an bir örneklem kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullan?larak velilerin kendi ileti?im becerileri hakk?ndaki alg?lar? toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

?leti?im Becerileri, Ebeveyn Tutumlar?, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Yap?sal E?itlik Modellemesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor (Tezin yay?nland??? 2003 y?l?nda ORCID kullan?m? yayg?n de?ildi.)

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tezin sunuldu?u kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2003

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir tez çal??mas? kapsam?nda geli?tirildi?i için, genellikle akademik ve e?itim amaçl? kullan?mlarda yazara at?f yap?lmak ?art?yla ücretsizdir. Ticari kullan?m için yazar veya Ankara Üniversitesi'nden izin al?nmas? gerekebilir.

Referanslar

Özç?nar, Z. (2003). *Ö?retmen-ö?renci-velilerin ileti?imsel yeterlilikleri ve ö?renci ba?ar?s?yla olan ili?kisi* (Yay?nlanmam?? doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Velilerin Ö?rencilerle Olan ?leti?imsel Yeterlilikleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te sunulamamaktad?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Özç?nar (2003) taraf?ndan haz?rlanan doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM